

Implica't

Memòria final 2017

C/ Lugo, 61, baixos
08032 - Barcelona
Telèfon 93 3577575
barcelona@fundacionadsis.org

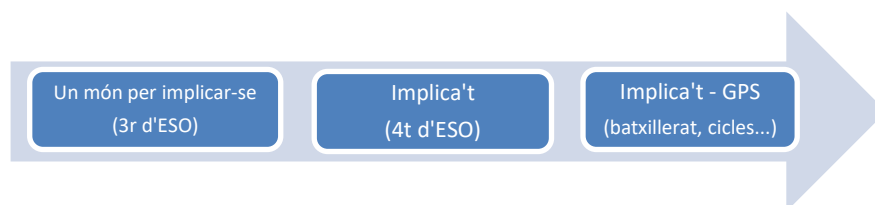
Introducció

El projecte Implica't es desenvolupa en col·laboració amb 4 INS públics. Consisteix a iniciar i acompanyar processos que realitzen alumnes dels últims anys d'ESO i batxillerat.

A partir de tallers molt dinàmics de sensibilització sobre les diferències i injustícies, i sobre el funcionament del món, i de presentar-los la solidaritat i la justícia global com a alternativa, es repta els joves que vulguin participar-hi, a donar suport a un projecte de cooperació. La única condició és que ho han de fer amb el que ells saben i poden. Les activitats solidàries que fan són proposades, dissenyades i realitzades pels/les joves.

El més valuós del projecte no són les activitats en sí, sinó el procés experiencial de desenvolupament de competències, valors i actituds que fan els/les joves: solidaritat, participació, protagonisme, empenedoria, tolerància, esforç, creativitat, assertivitat, interculturalitat, consciència crítica, democràcia, feminisme...

El projecte *Implica't* ha estat complementari amb el projecte d'Aprenentatge Servei Comunitari "*Un món per implicar-se*" que s'ha fet als mateixos quatre instituts participants (3r d'ESO) formant, tot integrat, un itinerari de continuïtat ofert a aquests/es joves. A més, al projecte *Implica't* han tingut cabuda els/les joves que, després de participar durant un curs (a 4t d'ESO), volen continuar-hi vinculats/des, donant oportunitat a processos més perllongats:

Aquest itinerari de participació solidària continuada dels/les participants ha obert el projecte més enllà dels centres educatius, amb els quals es vincula molt l'activitat el primer any, formant-se un grup habitual de joves implicats/des (GPS) de diversos centres educatius i d'altres procedències (amistats, etc.)

Implica't ha estat obert a les inquietuds i les motivacions dels grups participants i a l'actualitat social a l'entorn i al món, variant doncs, les accions desenvolupades i les necessitats socials abordades.

I. Dades generals

Instituts participants

Hi han participat els següents centres educatius:

- Institut Vall d'Hebron, barri Sant Genís dels Agudells, Districte d'Horta-Guinardó.
- Institut Narcís Monturiol, barri Montbau, districte d'Horta-Guinardó.
- Institut Francisco de Goya, barri El Guinardó, districte d'Horta-Guinardó.
- Institut Manuel Carrasco i Formiguera, barri Vilapicina i la Torre Llobeta, districte de Nou Barris.

Aquest últim centre educatiu ha començat a implementar el projecte de Servei Comunitari *Un món per implicar-se*, a 3r d'ESO (curs en el qual s'iniciava habitualment el projecte *Implica't*), per això ha calgut reestructurar les intervencions, disminuint la presència durant un curs.

En total han participat 16 grups-classe de 4t d'ESO (8 al curs 2016-2017 més 8 de setembre a novembre 2017), a més dels/les joves de batxillerat, cicles, etc. (2n any de participació).

Espais d'actuació

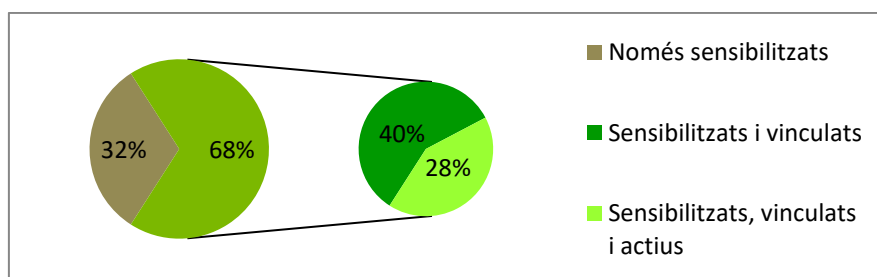
Les activitats s'han portat a terme en diversos espais, segons necessitats i disponibilitats, com ara:

- Instal·lacions dels quatre Instituts.
- Locals de la Fundació Adsis: C/ Llobregós 107, C/ del Vent 35, i C/ Lugo 59.
- Biblioteca Juan Marsé – El Carmel
- Llocs específics on s'ha realitzat cada activitat (escoles de primària, residències, places...)

Joves participants

Un total de 485 joves han passat per espais de sensibilització diversos, enfocats a prendre consciència sobre les desigualtats socials i les possibilitats d'invertir la situació, interpellant l'alumnat a formar part del canvi.

Després d'aquest procés, 250 joves s'han implicat en diferents campanyes solidàries i de transformació social, mantenint-se actius fins el final 193 joves.

En xifres totals –incloent el curs 2016-2017 de desembre a juny i el curs 2017-2018 de setembre a final de novembre– la majoria dels/les joves implicats/des estaven cursant 4t d'ESO (182 joves de 15-16 anys), i 68 cursaven batxillerats, cicles o altres itineraris; aquests majoritàriament amb 16-19 anys, tot i que alguns/es arriben als 21 anys amb una vinculació puntual i/o contacte.

El 75%, aproximadament, dels/les participants de batxillerats ja havia participat el curs anterior al projecte, l'altre 25% han estat nous/ves membres que s'han incorporat (cada any s'hi incorporen de nous/ves).

II. Descripció d'activitats realitzades

A continuació descrivim les activitats realitzades enguany, agrupades per actuacions.

1. Sensibilització, plantejament 'repte' i grups-motor

Plantejàvem al projecte presentat fer la següent seqüència d'activitats, dins d'aquesta primera actuació:

- Tallers de sensibilització a les aules.
- Plantejament d'un repte a assolir: donar suport a la creació de nous horts comunitaris a Gàmbia, de la mà de l'ONG 'Cultivant Vida'.
- Constitució de grups-motor amb joves que voluntàriament s'hi apunten al procés.

Un dels pilars del projecte han estat els processos de **sensibilització** que majoritàriament han consistit en tallers vivencials, per generar consciència i aprenentatge significatiu i d'aquesta manera motivar a la participació.

A continuació ha resultat clau presentar un **repte** a l'alumnat, assumible, necessari i que apostava per la transformació. Així doncs, l'alumnat de 4t d'ESO ha començat donant resposta a '*Cultivant Vida*', una petita ONG que treballa a l'interior de Gàmbia apoderant la població en la construcció dels seus propis horts i pous per pal·liar la desnutrició i reduir els índex de mortalitat. Aquesta realitat ha creat gran impacte en els/les joves i ràpidament han pres consciència del valor de les coses bàsiques per viure. S'hi ha sumat el fet que és tracta d'un projecte conegut 'in situ' per una part de l'equip i que s'han pogut mostrar documents gràfics.

A partir del 2n any de participació (GPS), s'han combinat la presentació d'alguns possibles reptes per part nostra, amb i la detecció de necessitats realitzada per part dels propis grups.

Enguany s'han dinamitzat 24 tallers en els diversos centres:

Amb l'alumnat que s'iniciava al projecte *Implica't* (4t d'ESO), després de passar per l'experiència de Servei Comunitari amb nosaltres ('*Un món per implicar-se*'), a 3r d'ESO, s'ha fet el taller:

- '**La pobresa no es cura amb pegats**'. A partir de l'anàlisi d'un curtmetratge, es van repassar i analitzar les causes sistèmiques de l'existència de les desigualtats socials i injustícies al món. La dinàmica connecta el local amb el global i acaba plantejant alternatives que responsabilitzen els/les joves (hàbits de consum, banca ètica...). Per últim, es presenta una realitat i un repte solidari concret: aconseguir un hort comunitari a Gàmbia.

Amb els/les joves de cursos posteriors (batxillerat, cicles...), que ja han pogut fer un procés de dos anys amb l'entitat (encara que hi ha alumnat de nova incorporació), s'ha fet el taller:

- '**Necessitats socials i voluntariats. Tu pots canviar la realitat**'. Sessió reflexiva centrada en el valor de les capacitats de cada jove i en propostes de participació voluntària concretes, centrades en implicar-se a l'entorn proper.

Durant el curs 2017-2018 s'ha començat a compartir la proposta de formar part del grup de joves GPS.

Els mecanismes previstos en els tallers – sobretot en clau metodològica – han propiciat que diversos joves s'hagin animat a participar i s'hagin inscrit al projecte, formant **grups motor** o equips de treball que s'han anat trobant periòdicament per tirar endavant els reptes solidaris.

Aquest any s'han constituït 14 grups motor. Cada grup motor ha decidit de quina manera volia fer front a les necessitats socials, tenint en compte les seves habilitats i motivacions i prenent el veritable protagonisme en el procés (reflexió, disseny, implementació, avaluació...)

2. Reflexió, consciència crítica i motivació

El projecte s'ha contemplat com a procés; un procés lligat a la reflexió constant i al foment de la consciència crítica.

Per tal que sigui un procés mantingut en el temps, ha calgut vetllar per la motivació dels/les participants. La metodologia ha estat un element clau per incidir-hi directament, així com en les competències i actituds del jovent davant la societat (consciència crítica, participació, capacitat emprenedora...) S'han promogut espais vivencials, on els/les joves han pogut experimentar i posteriorment reflexionar i posar nom a l'experiència viscuda; s'ha estimulat la seva creativitat i iniciativa, el seu protagonisme en el procés, aportant habilitats diverses i enriquidores per al grup.

Per això, ha estat clau l'acompanyament de l'equip educatiu, tant en les sessions d'organització d'activitats com també en espais específics en format taller, cinefòrum, sortida, etc. Un acompanyament però que estimuli i deixi ser...

Enguany s'han dinamitzat 68 trobades amb joves de diferent durada (entre 1 hora i 3 hores), de les quals 26 sessions s'han destinat específicament i íntegrament a obrir espais de reflexió, anàlisi i motivació grupal, tot i que, com es comentava anteriorment, en cadascuna de les trobades s'ha incorporat aquest eix, de forma transversal. Algunes de les temàtiques tractades durant aquestes sessions han estat: el consum responsable, el comerç just, els models de cooperació internacional, la figura dels/les joves com a referents en els projectes d'infància, l'aportació als espais de participació social i ciutadana, la perspectiva de gènere en el cinema, etc.

Per tant, hi ha hagut sessions destinades a fomentar la consciència crítica programades per l'equip (com a propostes d'interès per als/les joves) i d'altres que s'han realitzat en consonància amb les activitats escollides pels/les joves, nodrint de contingut la pròpia organització de les activitats.

3. Activitats solidàries realitzades pels/les joves

3.1. Alumnes de 4t d'ESO (1r any de participació al projecte)

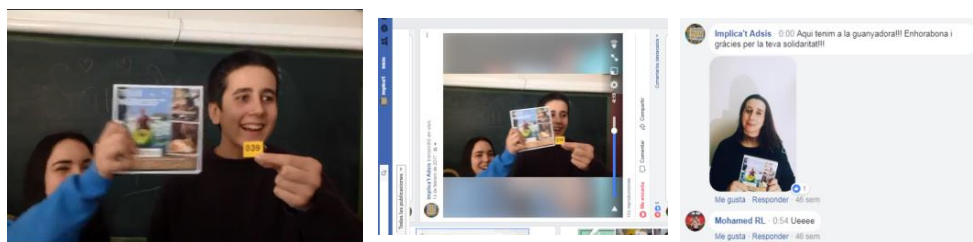
Amb el repte de donar suport a projecte de cooperació internacional (horts comunitaris a Gàmbia)

1. Rifa solidària | INS Narcís Monturiol | 14 de febrer de 2017

Aprofitant les dates de Sant Valentí, després de vendre les participacions, el grup va emetre a través de "Facebook Live" el sorteig solidari anunciant la persona guanyadora del premi: una caixa d'experiències. Les participacions es van vendre dins i fora de l'institut, com a primer contacte amb l'entorn per explicar el projecte.

📍 Venda a l'entorn i a l'institut Narcís Monturiol. Sorteig a l'institut.

- 12 joves implicats (9 van desenvolupar l'activitat).

2. Venda d'artesanies | INS Francisco de Goya | 20 de febrer de 2017

Després de conèixer la realitat de la comunitat de Gàmbia i de veure que s'involucreva tot fent artesanies, el grup va decidir fer inventari dels materials i es van fer una sessió de fotografies lluint els productes. Al llarg d'unes setmanes, van fer-ne difusió mitjançant les xarxes socials, fent promoció de la paradeta que posarien a l'institut i també donant l'opció de comprar-les en altres moments (esplais, família...).

📍 Pati de l'institut Francisco de Goya.

- 12 joves implicats (12 van desenvolupar l'activitat).

3. Paradeta de Carnaval | INS Vall d'Hebron | 24 de febrer de 2017

La primera activitat del grup va ser donar a conèixer la seva participació al projecte muntant una paradeta al vestíbul de l'institut amb informació i productes de la comunitat gambiana. El grup va participar de la festa de Carnaval fent aquesta proposta a l'equip directiu, aprofitant les hores lliures de l'alumnat per anar passant per diferents espais. Prèviament, es va fer un passa-classe de sensibilització per totes les aules.

📍 Pati de l'institut Vall d'Hebron.

- 12 joves implicats (12 van desenvolupar l'activitat).

4. Tallers i paradeta de Carnaval | INS Narcís Monturiol | 24 de febrer de 2017

Buscant arribar a més públic i apropar-se a la infància, per motivació pròpia, el grup va posar-se en contacte amb la Casa Groga per participar a la festa de Carnaval que s'hi fa anualment. Van muntar tallers de pintar cares i de creació de màscares a la plaça, amb gran afluència de canalla. Al costat, van ubicar la paradeta d'artesanies i diversos cartells de sensibilització.

📍 Centre Cívic La Casa Grogà.

- 17 joves implicats (14 van desenvolupar l'activitat).

5. Maduixada solidària | INS Francisco de Goya | 22 de març de 2017

Els debats sobre l'alimentació saludable bàsica al món – amb els conseqüents problemes tant al nord com al sud – van portar el grup a plantejar, en una de les seves antigues escoles de primària, una maduixada, en comptes d'una xocolatada. Després de demanar els permisos corresponents, van penjar cartells a l'entrada de l'Escola Parc del Guinardó. Un dimecres, a l'hora de plegar, van vendre gots de maduixes solidàries per berenar.

📍 Entrada exterior de l'escola Parc del Guinardó.

- 10 joves implicats (7 van desenvolupar l'activitat).

6. Concurs de pastissos de Sant Jordi | INS Vall d'Hebron | 21 d'abril de 2017

Recollint una de les aficions del grup –la gastronomia– van decidir fer un concurs solidari de pastissos, en el qual una comissió del grup motor formava part del jurat (juntament amb dos membres del professorat). Una vintena de joves de l'institut van participar portant pastissos, que es van vendre al pati al llarg del matí, per recaptar fons pel projecte.

📍 Pati de l'institut Vall d'Hebron.

- 13 joves i 2 professors/es implicats (11 van desenvolupar l'activitat).

7. Festa infantil solidària | INS Narcís Monturiol, Francisco de Goya i Vall d'Hebron | 14 de maig de 2017

Davant la voluntat compartida de tots els grups motor dels instituts participants de fer una activitat infantil, l'equip va proposar-los fer trobades conjuntes per coordinar una sola activitat i aglutinar esforços. Fruit d'aquestes trobades, es va programar una festa infantil solidària de cara al bon temps, en una de les escoles de primària on van estudiar molts dels/les joves: l'Escola Pau Casals.

Cada jove es responsabilitzaria d'alguna de les proves de la gimcana: saltar mocadors, twister, afaitar globus... Per afegir un punt de reflexió amb els infants, en el punt de segellat de la consecució de totes les proves, es va fer un gran mural on els nens i nenes podien dibuixar l'hort que desitjaven per a la comunitat gambiana (amb l'explicació prèvia d'un/a jove). Mentrestant, la canalla podia participar lliurement als tallers de braçalets i mandales, al Karaoke o col·laborar-hi anant al servei de bar. Per finalitzar, es va tancar la festa amb un joc d'aigua col·lectiu.

📍 Patis i pistes esportives de l'escola Pau Casals.

- 23 joves implicats (18 van desenvolupar l'activitat).

8. Festa de la Cooperació | Diversos | 20 de maig de 2017

Per segon any consecutiu, un grup de joves va participar a la Festa de la Cooperació del districte d'Horta-Guinardó, per exposar el projecte i muntar una paradeta que els permetés recaptar fons però també, per col·laborar-hi dinamitzant alguna activitat o taller que acollís la gent participant a la plaça. Aquest any, el grup va comptar amb el suport d'alguns/es joves que ja hi havien participat en anys anteriors i es va crear un grup mixt per muntar una paradeta d'artesanies i dinamitzar un taller de pintar cares. Es va compartir paradeta amb un petit grup de joves del PFI de Comerç de la Fundació Adsis, que van vendre productes de comerç just.

📍 Plaça Eivissa.

- 11 joves implicats (6 van desenvolupar l'activitat).

3.2. Alumnes de batxillerat, cicles, etc. (2n any de participació o més)

En suport a necessitats properes detectades i/o motivacions del grup

1. Campanya 'Donem la llauna' | 23 desembre de 2017

La campanya es proposa tradicionalment als/les joves. L'any 2017 es va desenvolupar la 14a edició, en què les persones participants (provinents de diferents agrupacions, espais, centres oberts...) es van distribuir per les botigues del barri per tal de recaptar productes pel banc d'aliments del barri, en dates nadalenes, animant també el carrer amb instruments musicals i fent sensibilització de la problemàtica de l'alimentació en l'actualitat.

En aquesta edició, el grup de joves va tantejar la possibilitat de poder participar-hi des d'una lògica més responsable: triant petits comerços de barri, recollint productes ecològics o de proximitat i contribuint a transformar el model de consum per transformar el món.

📍 Parròquia de la Mare de Déu del Mont Carmel i diversos comerços del territori.

- 19 joves implicats.

2. Campanya 'Cap infant sense juguina' | 4 de gener de 2017

Per tercer any consecutiu, un grup de joves va participar en la preparació de lots de juguines per a les famílies que més ho necessiten al 'CIM El Vaixell' durant la campanya "Cap infant sense juguina". Van poder conèixer el funcionament de l'espai diari amb l'equip de professionals del centre i reflexionar sobre la complexitat social d'aquell barri. Alhora, es va treballar amb el grup els criteris de tria de juguines, fent èmfasi en el component "gènere" i "joc educatiu".

📍 Casal Infantil Municipal El Vaixell al Centre Cívic del Besòs.

- 7 joves implicats.

3. Campanya de juguines de Creu Roja | 21 de desembre de 2017

Davant de l'abundància de joves interessats/des en participar a la campanya de juguines, es va ampliar la possibilitat de participar-hi amb Creu Roja. Els grups van poder anar a les instal·lacions de Creu Roja i parlar amb personal tècnic sobre la tasca de l'entitat. Posteriorment, van fer tasques de magatzem i van preparar lots de juguines.

Dels 3 grups de joves formats per anar-hi, només 1 va poder acabar-hi participant, ja que l'entitat va tenir enllestida la feina abans de les dates previstes.

📍 Magatzems de Creu Roja.

- 15 joves implicats (5 van desenvolupar finalment l'activitat).

4. Visita activa a Fundació Adsis Casc Antic | 27 de gener de 2017

Els/les joves van manifestar interès de conèixer diferents entitats per tal de tenir més consciència i aprendre de la tasca dels equips professionals i, sobretot, per orientar la seva tasca voluntària, per això es va programar una visita activa a Fundació Adsis Casc Antic. En taula rodona, joves i equip educatiu van poder compartir inquietuds i experiències de l'equip d'educadors/es de carrer entorn als joves MENA (menors estrangers no acompanyats), la tasca de l'educador/a de carrer, la dinamització d'activitats al barri, etc. El grup va estar predisposat a dissenyar i desenvolupar una activitat a la plaça Pou de la Figuera, tipus gimcana esportiva. L'encàrrec es va treballar en 3 trobades posteriors però finalment, la complexitat de l'activitat i la falta de compatibilitat horària van impossibilitar fer la gimcana efectiva.

📍 Seu del Casc Antic de Fundació Adsis: C/ Assaonadors, 20.

- 11 joves implicats (5 van dissenyar l'activitat).

5. Campanya 'Roses contra l'oblit' | 21 d'abril de 2017

A petició d'alguns/es joves que tenien ganes de repetir l'experiència d'anys anteriors, es va obrir la proposta d'anar a una residència de gent gran a celebrar la Diada de Sant Jordi, a través de la campanya "Roses contra l'oblit" d'Amics de la Gent Gran. Els/les joves participants van repartir-hi roses a totes les persones residents i van compartir-hi la tarda cantant cançons, recitant poemes i conversant.

📍 Residència Francisco Darder.

- 19 joves implicats.

6. Taller de cuina intercultural | 17 de febrer de 2017

Amb l'excusa de pensar activitats per la gimcana del Casc Antic, el grup de joves va decidir fer un sopar per abocar idees creatives. Seguint la tendència creativa, el sopar el van cuinar ells/elles mateixos/es als fogons del Centre Cívic del Carmel per tastar plats de diferents cultures, dels orígens de cadascú.

📍 Centre Cívic del Carmel i seu de Fundació Adsis C/Llobregós

- 19 joves implicats

7. Recompte de persones sense sostre de Fundació Arrels | 6 de juny de 2017

Una de les propostes puntuals als/les joves més grans ha estat participar al recompte de persones que dormen al carrer. Aquest any, alguns/es joves van apuntar-s'hi, participant a la sessió de preparació i a la sortida nocturna.

📍 Fundació Arrels i carrers de la ciutat

- 2 joves implicats.

8. Espai de reforç i lleure al centre obert infantil Escola El Carmel

Durant tot el curs, diversos grups de joves han participat de manera habitual i compromesa al centre obert infantil de l'Escola El Carmel, donant suport a l'espai de reforç i deures i també dinamitzant activitats lúdiques i tallers. En alguns casos, han pogut participar del disseny i la preparació d'activitats, treballant colze a colze amb l'equip d'educadors/es, sobretot pel que fa a les festes (Carnestoltes, final de curs...). La proposta dóna als joves l'oportunitat d'implicar-se fermament al recurs, assistint setmanalment, i de fer un bon seguiment permanent, ja que és gestionat per Fundació Adsis.

📍 Centre Obert CEIP El Carmel de Fundació Adsis

- 17 joves implicats.

9. Espai Jove d'Estiu Solidari | del 26 de juny al 7 de juliol de 2017 (6 activitats)

Aquest espai va estar pensat per donar continuïtat a la participació dels/les joves durant l'estiu, oferir una proposta formativa pràctica per millorar les seves intervencions i cohesionar els grups provinents de diferents centres. Va participar també el grup de joves del Centre Obert Adsis El Carmel.

Va oferir tres blocs formatius inicials sobre:

- Lleure,
- Consciència Crítica,
- Participació Social

A més, es van fer xerrades amb persones expertes convidades (EdPaC-Educació per a l'Acció Crítica i Assoc. Saräu) per tractar sobre els estigmes de les problemàtiques de salut mental i per reflexionar sobre el model de cooperació internacional, tot prenent consciència que la colonització i alguns projectes han afectat negativament alguns països.

Les activitats que el propi grup de joves va dissenyar i realitzar van ser les següents:

- **Sortida al Moll de la Fusta amb la Residència Mil-lenari (Barceloneta)**

El grup va compartir un matí amb els avis i àvies de la residència, donant resposta a la necessitat de voluntariat per poder fer sortides amb cadires de rodes. Es va anar fins el Moll de la Fusta, establint vincle i conversa pel camí i un cop allà, els/les joves havien preparat algunes dinàmiques de coneixença, d'enigmes...

- **Activitats lúdiques i musicals a la Residència Los Olivos (El Carmel)**

El grup va contactar amb Los Olivos per oferir fer-hi activitats lúdiques i compartir un matí amb els/les residents. S'hi van desplaçar amb els materials previstos segons el seu disseny.

- **2 sessions d'activitats de lleure al Casal Infantil Municipal El Vaixell (Besós)**

En dos torns diferenciats, els/les joves van anar al CIM El Vaixell aprofitant que la canalla hi feia el casal d'estiu. Van preparar, doncs, dues sessions de jocs a l'aire lliure (jocs d'aigua, musicals, cooperatius...) i van posar en pràctica la teoria de la formació en el lleure (rols del dinamitzador, preparació de fitxes d'activitats...).

- **Mural sensibilitzador a la persiana del local de Fundació Adsis (C/ Llobregós, 107)**

Un dels blocs formatius va ser, com s'ha dit, Consciència Crítica. D'aquí en va sorgir la voluntat de plasmar en un mural-grafiti la importància que les persones siguin crítiques, analitzin la realitat i puguin implicar-s'hi per transformar-la. Una comissió del grup va treballar amb un professional de Fundació Adsis la tècnica dels esprais i van crear un esbós que entre tot el grup van plasmar a la persiana del centre.

- **Festa de cloenda a la placeta de Lugo**

Una comissió del grup va preparar l'aperitiu de la festa i una altra la decoració. La primera part va dedicar-se a fer un reconeixement amb passí de fotos i entrega de diplomes als/les participants i la segona, a celebrar i acomiadar-se.

A això, s'hi van sumar algunes sortides d'interès programades per l'equip educatiu per complementar els aprenentatges teòrics i l'experiència viscuda:

- **Sortida a Sant Pol de Mar (bloc formatiu de Lleure – 2a part)**

Es van dissenyar les activitats a fer a El Vaixell a la platja, treballant i practicant dinàmiques a l'aire lliure.

- **Visita als horts urbans de "Cultivant la ciutat" (La Fàbrica del Sol)**

Es van visitar diversos horts urbans, de diversa gestió, i es va reflexionar sobre l'ús dels espais públics, el model alimentari i el paper de la ciutadania a l'hora de decidir què fa falta (espais de trobada, espais verds...)

- **Cinefòrum a la Biblioteca Juan Marsé (El Carmel)**

El bloc de Participació Social va tractar els enfocaments a l'hora de desenvolupar projectes (assistencials, transformadors...) i va posar l'òptica en el Sud econòmic. Per enriquir les reflexions, es va fer un cinefòrum on es va projectar "Berta Vive", sobre la defensora dels drets humans i de la terra, Berta Cáceres. També es va projectar "Mañana", per reforçar la visita als horts i preparar la sortida a Les Vinyes.

- **Sortida a la masia de permacultura Les Vinyes**

Per mostrar un model alternatiu de vida i aprendre formes responsables d'afrontar les necessitats humanes, els/les habitants de la masia van fer una visita guiada pel terreny i van poder veure els principis de la permacultura a la pràctica: cura de la terra, cura de les persones i repartiment just dels bens. Després es va fer una excursió per anar a dinar al riu i fer avaluació de les dues setmanes de procés a través de diverses dinàmiques.

4. Club de participació social (GPS)

Com que ja teníem aquesta idea per als/les joves de batxillerat, cicles, etc.; a l'inici del nou curs escolar 2017-2018, i aprofitant l'embranchada de l'Espai Jove d'Estiu Solidari – que havia cohesionat un grup de joves de diverses procedències–, es va iniciar el que els/les propis/es joves van preferir denominar GPS (Grup de Participació Social). Es creava, doncs, un espai de trobada, gestionat per joves, on compartir reflexions, vivències, obrir el pensament a noves idees, conèixer realitats diverses de l'entorn (situacions de desigualtat i injustícia) – contactant i vinculant-se amb entitats del territori –, tot partint del seu interès. Amb l'objectiu detectat de passar a l'acció i fer front a les desigualtats, el grup pretén informar-se, fer propostes i actuar; deixant sempre les portes obertes a altres joves a participar-hi (tant habitualment com puntualment).

El grup va detectar els eixos sobre els quals fer incidència (població refugiada, persones grans, infància en risc, diversitat funcional...) i va prioritzar tant possibles accions com la necessitat de formar-se o convidar experts/es per consolidar la base de la seva intervenció. Alhora, el grup va començar a consolidar-se i generar sentiment de pertinença.

El procés que han viscut els/les joves respecte la creació d'aquest nou espai ha estat el següent:

- Presentació de la proposta a la festa Implica't, acte de reconeixement anual per als/les joves participants durant el curs 2016-2017 (29/09/2017).
- Primera trobada: expectatives, motivacions i somnis. (19/10/2017).
- Segona trobada: creació de comissions (02/11/2017).
- Tercera trobada: treball per comissions (16/11/2017).
- Quarta trobada: recerca d'informació i preparació d'activitats (30/11/2017).

Han participat del grup 22 joves, provinents dels 4 instituts vinculats però també d'altres (amics, etc.) La invitació per formar part del grup s'ha fet a la festa de cloenda però també en 3 tallers a batxillerats. El grup ha decidit trobar-se els dijous (alterns) al local de Fundació Adsis del C/del Vent, ha proposat les primeres accions a dur a terme i està obert a noves incorporacions.

L'acompanyament del grup, a més de l'equip educatiu habitual, compta amb una persona voluntària de l'entitat.

5. Coordinació permanent i pla de formació professorat

Fundació Adsis i els centres educatius s'han coordinat de forma presencial i telemàtica per tal de garantir el bon funcionament del projecte. Actualment, els instituts participants ja han tingut un bagatge amb el projecte i aquest aspecte en resulta reforçat.

Coordinació permanent amb els instituts

Cada centre educatiu ha establert un professor referent del projecte, normalment sensible a la temàtica i avesat a la metodologia participativa, per tal de fer el seguiment i l'avaluació dels processos, facilitar el desenvolupament d'activitats proposades pels/les joves i la programació de tallers a les aules.

A més d'aquesta figura, la direcció dels centres educatius i la Fundació Adsis s'han reunit per tal d'abordar el projecte des d'una òptica més general.

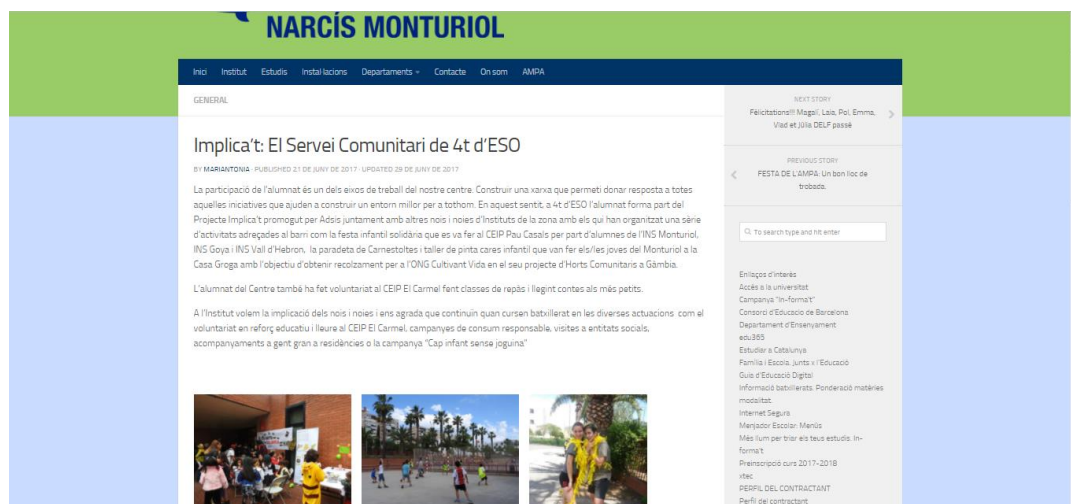
De forma puntual, també s'ha comptat amb la col·laboració d'altre professorat, sovint per donar resposta a peticions logístiques dels/les joves.

La coordinació permanent ha estat possible en diferents formats, segons necessitat:

- Reunions a l'institut.
- Correus electrònics i trucades.
- Trobades informals als instituts.

Per poder arribar a la resta de professorat dels centres, s'han enviat correus des de direcció amb un resum històric amb imatges del projecte, s'han publicat notícies al Web de l'institut (destinats també a alumnat i famílies), s'ha presentat el projecte (en seqüència amb Apropa't a 3r d'ESO) en algunes reunions d'equip docent i s'ha convidat al professorat a participar a una formació sobre metodologies participatives i Servei Comunitari.

- <http://insmonturiol.cat/web/implicat-el-servei-comunitari-de-4t-deso/>

Pla de formació i motivació de professorat

Fundació Adsis ha dissenyat i realitzat una formació específica d'Aprenentatge Servei Comunitari, metodologies participatives i, en concret, de desplegament del projecte *Apropa't*. Aquesta formació ha estat oberta a tot el professorat interessat, inclòs el professorat referent d'*Implicat* i els equips directius amb la voluntat de donar eines, emmarcar el projecte i intercanviar experiències.

Enguany la *Formació a professorat: Servei Comunitari i Projecte Apropa't* va comptar amb la participació de 16 docents, 4 dels quals han estat estretament vinculats a *Implica't*. Dates: 26 de setembre, 31 d'octubre i 14 de novembre de 2017.

Aquesta ha estat una aposta ferma per reforçar qualitativament el projecte, fer-lo sostenible en el temps i contribuir a la renovació pedagògica dels centres.

6. Altres activitats

Gravació d'un vídeo d'experiències de participants

Amb la voluntat de donar a conèixer el "factor procés" (continuïtat) dels projectes d'EpJG de Fundació Adsis, es va gravar un vídeo "**Què aporta als joves participar als projectes Apropa't i Implica't?**" que recull les experiències de diversos joves i d'alguns professors fent referència a les vivències dels/les joves, a les activitats realitzades, a com els ha travessat el projecte i a com enfoquen els seus hàbits de vida després de participar al projecte. Hi van participar 10 joves, que van fer un exercici sincer de respondre les preguntes que l'equip els feia davant la càmera.

No es tracta d'un vídeo programat i realitzat pel departament de comunicació de la Fundació, sinó que està gravat amb mitjans molt casolans per l'equip educatiu d'aquest projecte, per això és molt millorable en quant a qualitat tècnica, però recull el que volíem: les experiències de joves participants, amb les seves paraules i expressions.

El vídeo ha estat penjat a les plataformes on-line de Fundació Adsis i s'ha mostrat tant en jornades i formacions com en reunions d'equips docents als instituts.

Enllaç al vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=C8Em-5uBvXc>

¿què aporta als joves participar als projectes Apropa't i Implica't?

¿què aporta als joves participar als projectes Apropa't i Implica't?

Festa de cloenda del curs

El 29 de setembre a la tarda es va celebrar l'acte de cloenda del curs 2016-2107, convidant els/les joves participants dels diferents instituts al local de Fundació Adsis (C/Lugo). S'hi va fer un passi de fotografies de les diverses accions realitzades, el repartiment de diplomes, l'entrega del xec de tot el recollit durant el curs a una voluntària de l'ONG 'Cultivant Vida', actuacions musicals (i micro obert) i un pica-pica de productes ecològics per compartir.

L'ocasió va servir per donar valor a allò viscut, retrobar-se després de les vacances d'estiu i agafar forces per engegar el nou curs participant activament al projecte en una nova etapa. Justament, s'hi va presentar la possibilitat de formar part d'un grup de joves solidaris (que va acabar sent, posteriorment, el grup GPS).

Tallers en altres programes de la Fundació Adsis

A petició d'altres programes de Fundació Adsis, l'equip del projecte *Implica't* ha dinamitzat els següents tallers de sensibilització:

- *'Les desigualtats en l'entorn proper'* per a dos grups de PFI, amb l'objectiu de motivar l'alumnat a passar a l'acció i participar en alguna de les iniciatives puntuals proposades, sumant-se a algun grup de joves o bé creant-ne un de propi.

Participació en actes i espais formatius

Hem participat en algunes activitats, xerrades i/o formacions, per tal de compartir coneixements, aprofundir en temàtiques d'interès i per seguir en constant replantejament del projecte:

- *Trobada formativa d'equips educatius de Fundació Adsis - Educació en Valors (Madrid, 8 i 9 de febrer de 2017). Fundació Adsis*
- *Jornada tècnica "Adolescents, protagonistes de l'acompanyament socioeducatiu" (Barcelona, 28 de març de 2017). FEDAIA.*
- *Seminari d'EpJG "La planificació i l'avaluació estratègica en l'acció educativa transformadora", 2a edició (Barcelona, 21 i 28 d'abril; 5, 12, 19 de maig de 2017). Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional. Ajuntament de Barcelona.*
- *Jornades "Barcelona Educa per a la Justícia Global. Entitats i centres educatius construeixen ciutat". (Barcelona, 18 de maig de 2017). Ajuntament de Barcelona.*

Vam presentar el projecte, fent especial atenció al procés que viuen els/les joves des que inicien la seva experiència –seqüència *Apropa't- Implica't*–.

Entrevista amb Xarxanet.org

El 13 d'octubre 2017 'Xarxanet.org' va fer una entrevista a una persona del nostre equip, que es pot visualitzar al següent enllaç:

<http://xarxanet.org/comunitari/noticies/karmele-equiza-fundacio-adsis>

Publicació posterior al Web de Fundació Adsis:

<https://www.fundacionadsis.org/es/barcelona/noticias/karmele-equiza-los-y-las-jovenes-se-implican-cuando-alguna-realidad-punzante-les>

III. Valoració del projecte

Hem realitzat la valoració final del projecte en base a una matriu d'avaluació elaborada en el moment de dissenyar-lo. Es tracta d'una matriu que busca la reflexió de l'equip (en base a preguntes avaluadores) sobre la informació extreta de diverses eines i fonts d'avaluació.

A continuació oferim la reflexió de l'equip, per apartats.

Valoració de les actuacions

A l'anterior apartat "II. Descripció d'activitats realitzades", hem descrit detalladament les activitats realitzades, agrupades en les actuacions del projecte.

Totes les actuacions s'han realitzat: els tallers de sensibilització; els tallers i sessions de reflexió, anàlisi i motivació amb joves integrants del grup motor; les activitats solidàries dissenyades per joves; la coordinació amb els centres educatius, el CEB i altres ONG. A l'apartat anterior es detallen més les dades de realització.

Respecte a la participació dels/les joves als tallers de sensibilització realitzats a les aules, sí que s'ha aconseguit que fos activa i participativa, segons el previst i segons l'experiència dels últims anys. De fet, contínuament revisem i introduïm millores als tallers per tal d'afavorir-la.

Posteriorment, s'han pogut constituir diversos grups-motor formats per joves voluntaris/es de diversa provenença (dels 4 instituts habituals però també d'altres) per tirar endavant les propostes solidàries.

El procés ha pogut comptar, com era previst, amb sessions i tallers de reflexió, anàlisi i motivació amb els/les joves integrants del grup motor, concretament, amb 24 tallers de sensibilització i 68 dinamitzacions amb els/les joves.

Finalment, s'han realitzat activitats solidàries dissenyades pels grups-motor per assolir el repte plantejat, concretament, 22 activitats (de les quals 6 han estat a l'Espai Jove d'Estiu Solidari). A més, 15 activitats d'aquestes han estat conjuntes entre instituts.

Pels/les joves de 2n any de participació o més, ha estat possible transformar el funcionament previ - majoritàriament basat en propostes des de l'equip de Fundació Adsis, tot i que recollint els interessos dels/les joves – per un grup que pren partit en totes les fases del procés: motivació, detecció de necessitats socials, recerca d'entitats, contacte amb persones expertes, etc. S'ha iniciat un grup solidari (GPS-Grup de Participació Social) que ja ha pogut fer un seguit de trobades per col·laborar en diferents iniciatives socials a interès dels/les joves per donar resposta a la voluntat de seguir implicant-se. S'ha plantejat des d'un nou enfocament la participació continuada, donant molt protagonisme als/les joves i a les seves motivacions, creant un espai de coneixement compartit i de gestació de propostes i vinculant-los/les a un local físic de l'entitat que els dóna la benvinguda regularment, on tots/es els/les joves poden participar segons la seva disponibilitat horària i que aglutina persones diverses amb un objectiu comú (transformar la realitat injusta).

L'espai s'ha proposat als/les joves ja vinculats/des, a d'altres que han mostrat interès i també a algunes aules de batxillerat on el professorat ha considerat oportú. A les aules, però, no s'ha pogut comptar amb la participació de joves integrants del GPS, aspecte a reforçar en cursos posteriors.

S'ha realitzat una coordinació permanent amb els centres educatius participants i amb les organitzacions col·laboradores (de caire social, cooperació internacional...), concretament 25 entitats (de les quals, 5 han estat coordinacions estables i 20 puntuals).

S'ha pogut impartir una formació per a professorat en la qual han participat 16 professors/es, dels quals 4 han estat vinculats a *Implica't*.

De forma transversal s'ha pogut tenir present la perspectiva de gènere en tot el procés, tant pel que fa al llenguatge utilitzat a les dinamitzacions, com a l'abordatge del disseny de les activitats, del repte plantejat (amb perspectiva feminista) o al retolat dels banys del local, per posar alguns exemples.

Valoració quantitativa dels indicadors

Encara que l'avaluació, fonamentalment, està feta en base a preguntes avaluadores, donem algunes dades dels indicadors de l'abast del projecte, que ens poden donar la mida sobre què estem parlant.

Indicadors previstos	Indicadors finals
1. Tallers de sensibilització a 22 grups-classe sencers.	Tallers de sensibilització a 11 grups classe sencers.
2. 560 joves sensibilitzats/des a les aules.	485 joves sensibilitzats/des a les aules.
3. 210 joves inicien voluntàriament el procés.	250 joves inicien voluntàriament el procés.
4. 170 joves actius/ves fins al final.	193 joves actius/ves fins al final.
5. 23 equips (grups-motor) de joves, actius durant el procés.	14 equips (grups-motor) de joves, actius durant el procés.
6. 20 activitats solidàries o mes dissenyades i realitzades per joves.	22 activitats solidàries dissenyades i realitzades per joves.
7. 16 organitzacions d'acció social i/o cooperació internacional contactades.	23 organitzacions d'acció social i/o cooperació internacional contactades.
8. Coordinació amb 26 professors/es dels instituts.	Coordinació amb 11 professors/es dels instituts.

Comentaris sobre les desviacions:

Tal com s'ha comentat anteriorment (pàgina 3), la disminució del volum de grups-classe i tallers respon a dues qüestions:

- A l'Institut Carrasco i Formiguera, a petició seva, es va iniciar el projecte 'Un món per Implicar-se', a 3r d'ESO, al setembre 2016, per això no es va poder fer el projecte 'Implica't' i s'ha hagut d'esperar al setembre 2017, quan van passar a 4t d'ESO; per tant durant un curs escolar no hem pogut fer el projecte en aquest centre.

- L'inici del GPS-Grup de Participació Social, a partir de setembre 2017, ens ha fet concentrar-nos en ell, a donar-li forma conjuntament amb els/les joves (continguts, horaris, etc.), crear l'hàbit, convidar joves a participar-hi i cohesionar un grup-motor inicial que realment pugui tirar endavant. Per tant, s'ha treballat fora de les instal·lacions dels instituts (com ja es va començar a fer anteriorment) amb la voluntat de crear un nou "punt de trobada" on centralitzar esforços i fer processos més qualitatius que no pas nombrosos. Per tant hem reduït la intervenció a les aules amb alumnat de 2n any de participació, de moment, fins la consolidació d'aquest grup-motor, ja que pensem que han de ser ells/es mateixos/es qui convidin a participar-hi, és a dir, que el grup GPS promogui la suma de nous membres i no l'equip d'educadores, que prendria un paper d'acompanyament molt discret.

De totes maneres, el volum de joves actius durant el procés ha estat lleugerament més alt del previst, ja que l'equip ha prioritzat donar resposta a la voluntat d'implicar-s'hi de molts/es joves (en edicions anteriors, havien faltat recursos i vinculacions amb força entitats per fer-hi front). D'aquí n'ha resultat un volum important d'activitats solidàries, vinculades a entitats del territori i als centres educatius.

Valoració dels resultats

Al començament de l'any vam definir alguns indicadors que ens han servit per realitzar la valoració més quantitativa, donant-nos així algunes dades per poder realitzar l'avaluació més qualitativa sobre la consecució o no dels productes previstos inicialment.

Actuacions	Resultats previstos inicialment	Resultats obtinguts / valoració
<p>Actuació 1:</p> <p>Tallers de sensibilització a les aules, plantejament del 'repte' i constitució dels grups-motor</p>	<p>1.1) Els/les alumnes assistents als tallers coneixen les diferències globals existents en el món, s'adonen que ells/es es troben en una zona privilegiada i valoren les seves riqueses materials i personals.</p> <p>1.2) Es constitueixen varis grups-motor (un o més per classe, INS...), integrats per joves sensibilitzats/des i motivats/des que s'apunten voluntàriament a participar-hi i donar suport al projecte de cooperació presentat, tot reconeixent i posant en joc les pròpies capacitats personals.</p>	<p>1.1) L'alumnat assistent als tallers assegura que ha pogut <u>conèixer les diferències globals</u>; segons el qüestionari d'avaluació (el 100%). També valoren la seva <u>riquesa</u> pel fet de viure a una zona privilegiada: el 100% diu que sí.</p> <p>1.2.) S'han constituït <u>14 grups-motor</u>, integrats per joves sensibilitzats/des i motivats/des voluntaris/es i donen suport al repte de construcció d'horts a Gàmbia amb 'Cultivant Vida' i d'altres propostes de l'entorn proper, posant en joc les seves capacitats.</p>
<p>Actuació 2:</p> <p>Tallers/sessions de reflexió, anàlisi i motivació amb joves dels grups-motor, fomentant la seva consciència crítica i motivació permanent.</p>	<p>2.1) Els/les joves integrants dels grups-motor desenvolupen la seva consciència crítica, comprenen el funcionament del món, i es motiven a posar en joc les seves capacitats per aconseguir el repte assumit, posant així el seu gra de sorra per millorar el món.</p> <p>2.2) Els/les joves participants desenvolupen multitud de valors i competències personals (cap. anàlisi, empatia, autoconfiança, etc.) a través de la convivència, el joc, el diàleg, el gaudi compartit...</p>	<p>2.1.) Els/les joves desenvolupen la seva <u>consciència crítica i comprenen el funcionament del món</u>: el 86% pensa que ha analitzat les causes de les desigualtats i que ha canviat el seu pensament. Alhora, han estat <u>motivats/des</u>: el 96% diu que ha estat molt o bastant motivat/da i el 89% considera que ho ha estat més que a classe. El 100% pensen que el seu paper ha de <u>ser actiu</u> a la societat, per poder posar el seu gra de sorra i millorar el món.</p> <p>2.2) Els/les joves han desenvolupat multitud de <u>valors i competències personals i grupals</u> en el procés: suport mutu, empatia, autonomia, compromís i implicació, solidaritat, cooperació i treball en equip. Consideren, en una escala de 3, que totes les competències s'han treballat entre 2'26 i 2'77, en contextos de gaudi compartit (al 100% els ha agradat participar-hi).</p>

<p>Actuació 3:</p> <p>Disseny i realització d'activitats solidàries pels/les joves, per donar suport econòmic a projecte de cooperació (repte assumit).</p>	<p>3.1) Els/les participants treballen junts/es per una causa comuna que fa de factor d'unió més enllà de les diferències entre ells/es (de personalitat, resultats acadèmics, procedència, classe social, etc.) que queden en un segon pla i aprenen a treballar cooperativament.</p> <p>3.2) Els/les joves porten a terme diverses activitats solidàries pensades, dissenyades i executades per ells/elles, aconseguint uns guanys econòmics per donar suport al projecte de cooperació i sensibilitzant el seu entorn proper.</p>	<p>3.1) Els/les <u>joves han treballat cooperativament</u> per una causa comuna i han valorat la diversitat de tothom: el 96% creu que ha estat positiu comptar amb persones diferents. L'equip educatiu ha reforçat la <u>diversitat com a riquesa</u>.</p> <p>3.2) Seguint les línies metodològiques del projecte, els/les joves han pogut portar a terme diverses <u>activitats</u> (22) dissenyades i executades per elles/ells mateixos/es, alhora que han sensibilitzat el seu entorn. El 86% diu que n'ha parlat amb la família, el 71% ha incidit en l'alumnat de l'institut i el 43% ho ha fet en l'entorn proper (amics, persones d'activitats d'oci...). L'equip ha copsat una bona predisposició a <u>sensibilitzar l'entorn</u>, tot i que els/les joves haguessin esperat una millor resposta de l'entorn.</p>
<p>Actuació 4:</p> <p>'Club de participació social' Per a joves que ja han participat un curs escolar (o més) al projecte.</p> <p>(Setembre-desembre 2017)</p>	<p>4.1) Joves que han participat al projecte durant un curs escolar dissenyen i posen en marxa una nova iniciativa on podran continuar el procés iniciat.</p> <p>4.2.) Aquests/es joves motivats/des per la justícia global i la solidaritat tenen un espai on aprendre i actuar, amb acompanyament i en grup.</p>	<p>4.1) Joves que han participat al projecte durant un curs escolar posen en marxa un grup de trobades habituals per continuar vinculats i gestionar les seves propostes. El grup, anomenat GPS, ha comptat amb 22 participants.</p> <p>4.2) L'espai ha possibilitat canalitzar la motivació dels/les joves, generar aprenentatges i planificar actuacions, amb l'acompanyament de professionals de Fundació Adsis i voluntariat de l'entitat.</p>
<p>Actuació 5:</p> <p>Coordinació permanent amb els centres educatius.</p>	<p>5.1) Treball col·laboratiu entre diversos actors (xarxa): INS públics, ONGD, entitats, CEB, Fundació Adsis, agrupacions...</p> <p>5.2) Els INS s'obren a altres actors socials al seu funcionament habitual (renovació de metodologies).</p>	<p>5.1) S'ha pogut treballar de forma <u>col·laborativa</u> entre els diversos actors, fet que surt reforçat dels anys de rodatge amb un vincle fort amb algunes entitats.</p> <p>5.2) Els <u>INS s'han obert</u> a actors socials, adaptant el seu funcionament habitual; hi ha hagut una bona acollida de Fundació Adsis per part dels centres educatius i una bona valoració de la tasca. També, el fet de crear espais que funcionen amb metodologies participatives, contribueix a fer visible una altra manera de fer als INS i l'alumnat, el principal beneficiari, aprèn a desenvolupar-s'hi. També s'ha contribuït a la renovació metodològica a través de la formació per a professorat.</p>
<p>Oferiment de formació per a professorat en metodologies participatives.</p>	<p>5.3) Alguns professors/es es formen sobre metodologies participatives amb adolescents i joves (renovació de metodologies).</p>	<p>5.3) S'ha realitzat una <u>formació per a professorat amb assistència de 3 instituts</u> (Narcís Monturiol, Carrasco i Formiguera i Vall d'Hebron) sobre metodologies participatives amb adolescents i joves i Servei Comunitari.</p>

Valoració dels mecanismes

Tal com exposàvem al projecte, som conscients que hi ha alguns elements (intangibles) de la nostra metodologia que tenen a veure amb el “com” fem les coses i que solen provocar canvis positius en els/les joves; els més importants són els següents:

1. Els/les joves exerciten la capacitat de mirar i veure; 1r miren lluny (realitat més fort i xocant) per poder aplicar aquesta nova mirada a l'entorn proper. (L'EpJG és una bona aliada).
2. Senten i experimenten (mètode emocional, vivencial), posant després nom al viscut.
3. Els/les joves realitzen aprenentatges significatius, a partir d'emocions viscudes i d'experiències concretes, on apliquen els coneixements ja adquirits i els troben sentit.
4. S'impliquen al projecte perquè se'l senten seu, ells/es se senten protagonistes actius, se'l fan a la seva mida, sempre està obert a noves propostes (flexible i obert).
5. S'expressen i aprenen a participar en diversos espais cooperatius de reflexió crítica, diàleg, pensament creatiu, presa de decisions, resolució de conflictes, organització d'activitats...
6. Descobreixen i posen en joc les pròpies capacitats personals: tothom té coses valuoses i les pot posar a disposició del projecte comú (freqüentment el professorat se sorprèn de la implicació activa d'alumnes que no obtenen bones notes i són passius a les aules).
7. Els/les joves senten que es confia en ells/es perquè se'ls planteja un repte que poden assolir (assequible a la seva edat i maduresa), això els dóna autoconfiança per portar-lo a terme.
8. Experimenten que les diferències individuals són bones, complementàries i sumen possibilitats.
9. S'ho passen bé: s'aprofita la seva capacitat de gaudir a través de jocs, dinàmiques de grup...
10. Adquireixen nous valors positius implícitament, practicant-los, sense adonar-se.

Aquests mecanismes han influït en els/les joves participants de la següent manera:

- Conèixer realitats socials injustes i impactants, tot connectant emocionalment amb elles, fa que salti en ells/es un ressort que podríem resumir així: "això no és just".
- Canvien idees i judicis a través de les emocions i vivències properes més que per conceptes teòrics, per exemple: una persona jove pot pensar, fruit dels estereotips socials, que els/les nouvinguts/des "haurien de marxar al seu país", però no ho farà si es tracta del seu amic/ga, perquè hi ha una implicació emocional personal i aquella persona és diferent, no la consideren "nouvinguda, estrangera, estranya", sinó "amiga i propera". Aquesta sensibilitat concreta per la persona amiga és fàcilment extrapolable a la societat.
- Aprenen fent, és fàcil ajudar-los a posar paraula a allò que ja estan fent o vivint ara.
- Poden confiar més en sí mateixos/es perquè altres persones hi confien. De fet, alguns/es joves que tenen problemes per “encaixar” en els grups-classe, troben en el projecte un espai que genera noves relacions i rols i els augmenta l'autoestima i confiança.
- Veure que sí que poden assolir petits reptes els anima a plantejar-se'n altres de més grans (gradualitat i progressivitat): donar un pas petit ajuda a seguir donant-ne més.
- Veure que les seves accions, per petites que siguin, repercuteixen positivament en la vida d'altres persones, que milloren en alguna cosa (repte concret) els fa pensar que sí poden transformar la societat, millorant-la. Per exemple, a l'acte de cloenda, es projecta un vídeo enviat des de Gàmbia on es visualitza l'hort que s'ha fet possible amb l'aportació dels/les joves amb aquesta intencionalitat d'evidenciar la capacitat de canvi.
- Aprendre passant-ho bé, incorporen bé allò amb què han gaudit.
- Treballar colze a colze amb persones molt diferents, els fa adonar-se que les diferències sumen, superant així la por al diferent.

- A més, incorporen una experiència més col·lectiva i comunitària, treballant conjuntament amb d'altres; trenquen així l'aïllament i l'individualisme, tot experimentant que les possibilitats i la força per fer front als reptes es multipliquen.
- Sentir que el projecte és seu, que poden fer el que ells/es vulguin i puguin, és molt potent, canvien el xip i s'hi disparen molts ressorts: creativitat, treball cooperatiu ("què podem fer?", "com ho farem?", "pensem-ho"...), responsabilitat ("hem decidit que farem això..."), etc."

Respecte als tallers inicials: són molt vivencials, a través d'imatges directes, de jocs i dinàmiques molt actives, tot provocant que l'alumnat hi senti i experimenti diverses emocions fortes (posant-se en la pell de persones del Sud), que abans de finalitzar analitzaran, posaran paraules a l'experiència tinguda i extrapolaran a la societat, amb l'ajuda de les persones dinamitzadores.

Els/les joves realitzen aprenentatges significatius a partir d'emocions i d'experiències concretes viscudes, necessiten aplicar coneixements que ja tenen i així els troben sentit i utilitat."

Valoració de l'objectiu específic

(Efectes - canvis en la població)

Objectiu específic:

"Els/les joves participants aprenen a ser solidaris/ies empíricament, realitzant activitats decidides per ells/es mateixos/es, posant en joc la seva creativitat i potencialitats; després de conèixer, analitzar i tenir contacte amb situacions de desigualtat social global i de l'entorn proper, així com les seves causes.

Igualment es converteixen en agents actius al seu centre educatiu i al seu entorn, tot creant-hi cultura solidària, inclusiva i de participació ciutadana."

Pensem que l'objectiu específic s'ha assolit en gran mesura, ja que el procés viscut per les persones participants ha passat per les bases plantejades (solidaritat, presa de decisions, creativitat, contacte amb realitats diverses a través d'entitats...).

Per altra banda, considerem que el jovent actiu que ha participat al projecte ha protagonitzat tot un seguit d'accions que han impactat en els centres educatius (plantejant-hi activitats, fent passa-classes, penjant notícies al Web...) configurant-se com a agents actius, també en el seu entorn (muntant activitats a escoles de primària, centres cívics, residències, etc; comunicant als seus grups d'iguals i a familiars el projecte entre mans; convidant persones conegudes a actes organitzats...). Per això, creiem que s'han teixit unes bones bases de participació ciutadana, participació activa i promoció de la cultura solidària i inclusiva.

El professorat considera el projecte potencia els aprenentatges mencionats, dóna una altra mirada a l'alumnat i suposa una fórmula d'inclusió d'alguns joves que tenen problemàtiques acadèmiques i que troben en els grups-motor l'oportunitat de desenvolupar-se i sentir-se partícips en temàtiques rellevants i reals. En valoren positivament la motivació de l'alumnat participant però en alguns centres caldria facilitar més que els grups dinamitzin propostes solidàries dins dels instituts.

Els/les joves consideren que el projecte els aporta aprenentatges significatius (que "els servirà a la vida"), que s'ha portat a terme allò que han decidit ells/elles mateixos/es (100% d'enquestats/des) i que les seves habilitats contribueixen a canviar el món (66%), donant valor a allò que saben i poden fer i responsabilitzant-se com a ciutadania.

El fet que expressin que "l'entorn reconeixia i valorava el que feien" (93% dels/les enquestats/des), connecta amb l'objectiu de convertir-se en agents actius a l'entorn, ja que si no s'estableix tal relació, no poden valorar positivament que l'entorn els/les reconeix.

Valoració de l'objectiu general

(*Impacte, transformació més profunda que es pretén a llarg termini*)

Objectiu general:

“Contribuïm a fomentar la consciència crítica i la participació de la joventut de Barcelona en la transformació i millora de la societat, en línia inclusiva i solidària; tot partint de la igualtat de drets i dignitat de tots/es, i fomentant una cultura de pau.

Igualment contribuïm a la renovació pedagògica de l'educació amb noves metodologies, més actives, participatives i significatives.”

Creiem que la trajectòria dels/les joves al llarg dels anys en què compten amb l'acompanyament de Fundació Adsis transita cap a l'assoliment d'aquest objectiu general, entenent com a principal ingredient de l'afirmació que el 100% de joves constaten que els agradaria seguir vinculats/des i que el seu paper ha de ser actiu en la societat.

A més, tenim 'inputs' que ens diuen que força joves pensen en activitats i accions que voldrien fer en el futur, no només amb la Fundació, sinó també vinculats a altres entitats (han pensat propostes futures el 57% de joves) i, de fet, aquells/es que fa més temps que van iniciar el procés i contacten amb Fundació Adsis, expliquen que estan vinculats/des a diferents iniciatives.

Creiem que l'experiència viscuda, reflexionada i gaudida, porta a la voluntat de seguir, a ser continuada, i, per tant, a contribuir a la transformació social a llarg termini.

Agents implicats i sinèrgies

El projecte ha comptat amb la participació de diversos agents, tant interns dels centres educatius, com externs, que prenen diferents rols en les diverses etapes del procés seqüencial plantejat a *Implica't*. Cal mencionar que, durant el primer any de participació, lligat al repte de cooperació internacional (4t d'ESO), els actors dels centres educatius prenen molt protagonisme i, a mesura que els/les joves porten més temps vinculats, aquest paper disminueix considerablement, ja que el procés passa per la vinculació al territori (agents externs) i només puntualment es fan accions als instituts.

Actors del centre educatiu	
ALUMNAT	L'alumnat ha estat <u>l'actor principal</u> del projecte, més enllà de l'aula, esdevenint un agent actiu de la societat. S'ha relacionat directament amb els actors del centre educatiu per fer possible el seu objectiu solidari. Alhora, ho ha fet amb les entitats i organitzacions amb les quals s'ha col·laborat.
EQUIP DIRECTIU	L'equip educatiu ha vetllat pel bon funcionament del projecte i ha valorat la seva incorporació al PEC i/o al PGAC. Ha participat en reunions d'avaluació i ha fet les pertinents presentacions a claustres, famílies, consell escolar, etc.
PROFESSOR/A REFERENT	El professorat referent s'ha <u>coordinat</u> directament amb l'equip de Fundació Adsis a efectes organitzatius, logístics i de seguiment de joves. Ha resultat clau per a l'alumnat participant, ja que ha fet funció de suport i de pont entre els/les joves i la direcció del centre. Ha participat en reunions de programació, seguiment i avaluació.
PROFESSORAT IMPLICAT	El professorat implicat <u>ha donat suport puntualment</u> l'alumnat actiu, en activitats concretes, en cessió de materials, etc. i reforça positivament la tasca dels grups-motor.
TUTORS/ES	Els tutors i tutores han pogut motivar l'alumnat a participar-hi (aprofitant que sovint els tallers es fan al seu espai lectiu) i també fer un retorn a les famílies.

Actors externs (de fora del centre educatiu)	
ENTITATS I ORGANITZACIONS	Les entitats i organitzacions socials (de diferents àmbits) han rebut, per una banda, el <u>servei</u> o col·laboració dels/les joves enfortint o aportant qualitat als seus projectes; per altra banda, han ofert l' <u>oportunitat de participar-hi</u> als/les joves, adaptant-se a les seves necessitats (ja que sovint es tracta de menors i/o de primeres experiències en el sector). L'equip de Fundació Adsis les ha contactat per possibilitar el vincle amb els/les joves i establir-hi una coordinació fluida. Fundació Adsis ha promogut que els/les joves s'hi vinculin directament en els anys posteriors.
ADMINISTRACIÓ	Finançament del projecte, elements de formació i reflexió per creixement en qualitat del projecte.
REFERENTS DELS SERVEIS EDUCATIUS	El Consorci d'Educació de Barcelona promou pràctiques de referència de servei comunitari, ha donat suport a l'equip de Fundació Adsis quan ha calgut (contrast, etc.)

A continuació es relacionen les 23 entitats i organitzacions amb les quals s'ha col·laborat en aquesta edició del projecte:

- Cultivant vida
- CIM El Vaixell (Centre Cívic El Besós)
- Lecxit
- Centre Obert infantil CEIP El Carmel
- Carmel Amunt
- Casal d'Entitats Mas Guinardó
- Residència Francisco Darder
- AMPA Institut Vall d'Hebron
- Creu Roja
- Mas Les Vinyes
- Residència Los Olivos
- Casa Grogga
- EquiMercado
- Amics de la Gent Gran
- Centre Cívic El Carmel
- Escola Parc del Guinardó
- Biblioteca Juan Marsé
- EdPaC (Educació per a l'Acció Crítica)
- Associació Saräu
- Centre de dia Mil·lenari
- La Fàbrica del Sol (Cultivant la ciutat)
- El Caliu
- Casa Grogga

Valoració global i aspectes de millora

La valoració global del projecte és molt positiva. El moment d'implementació d'*Implica't* actual (basat en una relació de confiança dels centres educatius en el projecte i l'entitat) es planteja consolidat i referma l'ampliació seqüencial amb el projecte previ *Apropa't* als quatre instituts participants (en aquest moment amb la mateixa estructura-recorregut que s'ha representat a la pàgina 1). Aquesta aposta pel procés, permet aprofundir amb els/les joves i créixer en experiències de participació social, solidaritat, voluntariat, activisme... Valorem molt positivament aquesta continuïtat, que neix de l'experiència conscient i gaudida en el projecte, com una tendència que condueix cap a la transformació social.

Enguany, prenent com a oportunitat la participació a l'uníson dels 4 centres, s'ha propiciat el disseny d'activitats conjuntes entre centres educatius, fet que ha enriquit el projecte pel que fa a obertura a l'entorn, coneixença de joves, cohesió grupal i sentiment de pertinença.

El gran volum de joves motivats en participar és un altre indicador de l'èxit del projecte. En l'edició anterior del projecte, es va detectar com a aspecte a millorar la implicació social continuada dels/les joves a partir del segon any de participació. En aquest sentit, l'equip ha establert millores de cara a donar-hi resposta (creació del grup GPS, crides de voluntariat...) i ha apostat per fer un seguiment més acurat a aquest perfil de joves, incorporant la figura del voluntariat referent. Per tant, s'han proposat menys activitats "aïllades" i s'ha fomentat establir nexes entre activitats, enfortint el vincle i estimulant el compromís dels/les participants. També s'ha ofert un espai físic de trobada on poder conèixer-se, descobrir necessitats socials, compartir motivacions personals i grupals, formar-se i reflexionar. Creiem que s'ha engegat un procés d'apoderament que podrà tenir efectes en la vida dels/les joves però també revertir-se en la formació de nois i noies més juvenets/es. Realment, aquest és un indicador d'impacte del projecte, perquè els grups interioritzen la solidaritat com a valor que guia la seva vida.

S'ha treballat en aquesta línia també durant l'estiu, recuperant i repensant (després d'un any d'aturada per falta de finançament), l'Espai Jove d'Estiu Solidari, del qual s'han rebut molt bones valoracions i el jovent mostra interès a fer una nova edició, fins i tot planteja afegir-hi una experiència conjunta de camp de treball.

Pel que fa a la difusió del projecte, una assignatura pendent en el passat, s'ha facilitat al professorat la publicació de notícies als Webs dels centres educatius, s'ha creat un Instagram del projecte, s'ha posat en circulació el logo identificatiu d'*Implica't* i s'ha creat un vídeo d'experiències dels/les joves que s'ha pogut presentar a diferents jornades i trobades amb professorat.

- https://www.instagram.com/justiciasocial_implica.t_adsis/
- <https://www.facebook.com/ImplicatBarcelona>

A més de la valoració esmentada, considerem que algunes claus de l'èxit es basen en la proximitat de l'equip amb els/les joves i l'adequació a les seves necessitats: el fet d'estar disponibles per a ells/elles, localitzables (via telèfon, Whatsapp, xarxes...) i respondre a les necessitats dels/les joves (mantenir un ventall ampli de propostes on participar, deixar liderar els/les joves els seus processos...).

L'equip de Fundació Adsis ha estat participant d'espais formatius, per dotar-se d'eines per millorar el projecte en els aspectes que es determinin necessaris.

De cara al proper curs, ens plantegem alguns aspectes a millorar o repensar:

- Davant de l'experiència formativa amb el professorat, ens plantegem la possibilitat d'augmentar la incidència en el camp de la renovació pedagògica-metodològica en els centres educatius.
- Canviar el sistema de comunicació amb els/les joves de més llarg recorregut que tenen interès i poc temps, per mantenir-los informats/des directament i que puguin seguir participant-hi.

- El canal de comunicació instituts-famílies es consolida cada any, però amb la creixent participació de joves en els anys posteriors, caldria fixar un sistema d'autorització a participar en activitats per part de les famílies i de comunicació amb les mateixes. Establir un mètode eficaç per obtenir autoritzacions de participació dels/les menors d'edat fora dels centres educatius.

Lliçons apreses

- Un repte important per a l'equip educatiu, fonamentalment durant els últims mesos del projecte (setembre-novembre), ha estat com gestionar la complexitat social i política, amb tota la efervescència emocional del moment, i fer-ho amb els nois i noies participants, amb el professorat dels centres i amb l'entorn.

Això ens ha plantejat la necessitat d'explicitar els valors i drets humans i democràtics que considerem universals i desitjables, tot respectant la diversitat d'opinions present al nostre entorn.

El nostre posicionament pràctic ha estat fomentar que siguin els mateixos/es joves els qui exercitin el seu pensament crític, busquin informació complementària i vagin definint el seu pensament, conclusions, etc.; tot donant-los eines instrumentals per poder fer-ho.

Ha estat un aprenentatge relativitzar les pròpies opinions i posicionaments, tot fomentant que siguin els joves els qui facin el seu propi procés.

- Un altre aprenentatge per a l'equip i l'entitat ha estat lligat a la preparació de la formació per a professorat: la definició del contingut, les dinàmiques, la difusió i motivació a participar-hi, etc. En aquest tema hem incorporat al CEB-Consorti d'Educació per a la part més general i, a més, hem incorporat l'experiència de la persona que lidera el programa de Fundació Adsis a l'estat espanyol, que també treballa a Barcelona.
- Un aprenentatge empíric realitzat ha estat la realització del vídeo d'experiències de joves que esmentem més abaix, a l'apartat 'Donem veu als/les joves'. Inicialment no estava prevista la seva realització, però sobre la marxa, al fil de l'exposició de la nostra experiència a la jornada "*Barcelona Educa per a la Justícia Global. Entitats i centres educatius construeixen ciutat*". (Barcelona, 18 de maig de 2017. Ajuntament de Barcelona). Vam pensar que seria molt bonic escoltar joves explicant les seves vivències. Sense molts mitjans tècnics ni coneixements previs, vam gravar (amb mòbil) les seves intervencions i el que ens va resultar complicat després va ser editar el vídeo que presentava moltes deficiències de so. Posteriorment vam haver d'aprendre algunes coses d'edició de vídeo i finalment vam recórrer a persones més expertes per millorar-lo en tot el possible, ja que ens semblava molt valuós el contingut gravat: les vivències i experiències dels/les joves participants.

Avaluació de participants (joves, professorat i entitats)

Hem elaborat un document amb l'avaluació realitzada pels/les joves participants, professorat i entitats col·laboradores, mitjançant qüestionaris, sessions específiques, etc.

Se'n desprenen bons resultats¹, dels tres blocs d'avaluació:

- Una resposta positiva de l'alumnat, que participa, s'apodera i actua com agent transformador al seu voltant;
- Una bona valoració del professorat que vol donar continuïtat al projecte a tots els centres i dóna èmfasi a la metodologia de treball, a l'experiència i al coneixement adquirit per l'alumnat;
- I també una positiva valoració per part de les entitats, que creuen que la relació ha estat enriquidora per a l'entitat i per al jovent.

El document presenta els resultats des d'una òptica general i també posant el focus en cadascun dels centres educatius.

¹ Veure document d'avaluació del projecte

Donem veu als/les joves

Una bona manera de copsar la intensitat de l'experiència viscuda per part dels/les joves és escoltar-los. Per això, enllacem el vídeo enregistrat aquest curs²:

Enllaç al vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=C8Em-5uBvXc>

Per complementar amb més veus de participants, compartim algunes frases que els/les joves han escrit als qüestionaris d'avaluació individuals, en l'apartat de preguntes obertes, d'on se n'extreu que el treball cooperatiu, el contacte amb persones diverses, la responsabilitat dels propis actes, el gaudir, el valor de les coses i la possibilitat de transformar les desigualtats han pres protagonisme:

'El que més valoro és el bon treball en equip, cosa que no passa en les classes normals, i les ganes d'ajudar.'

'La solidaritat entre els companys, la opció de conèixer gent molta maca i que ha sigut un projecte de 10!'

'Que todo el mundo haya participado y aportado muchas cosas y todos se han comprometido.'

'Organitzar activitats amb els amics per canviar les injustícies.'

'El fet d'ajudar a qui ho necessita fent coses interactives per ells (no com la gent que dóna diners i ja es creu solidari).'

'Tot el que hem après, com preparar projectes, organitzar-nos (...) i sobretot, personalment, he après que si s'intenta alguna cosa amb ganes i esforç és possible.'

'Poder adonar-te de coses que al dia a dia no ens adonem, perquè a la gent "important" no els interessa (...)'

'Que pots ser bastant influent en el curs de la humanitat. A més de canviar petites coses al món.'

'M'ha agradat tot!'

'(...)Tot el que hem fet ho hem fet perquè hem volgut, ningú ens ha obligat a res.'

'Aprendre a valorar més les coses.'

'Per mi l'experiència ha sigut aprendre, en tots els sentits. Increïble, ho recomano a tothom.'

'(...) Cooperar, col·laborar i treballar en grup, pot arribar a canviar el món.'

Barcelona, gener 2018

² Veure també pàgina 10 d'aquesta memòria